Lietas Nr. A420376913
Lietas arhīva Nr. A42-03769-13/21

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2013.gada 12.decembrī

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese I.Petrovska,

lietā ar pieteicēju /pers. B/ un atbildētāja Rīgas pašvaldības pusē pieaicināto iestādi Rīgas domi,

saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta pirmo daļu rakstveida procesa izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. B/ pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru Rīgas domes Sociālais dienests piešķirtu /pers. B/ pabalstu garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai par 2013.gada janvāri, dzīvokļa pabalstu par 2013.gada janvāri un trūcīgas ģimenes personas statusu uz laiku no 2013.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.janvārim.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas domes Sociālā dienesta (turpmāk – RSD) 2013.gada 28.februāra sākotnējo lēmumu Nr.RSD-13-1762-ap atteikts piešķirt pieteicējam /pers. B/ dzīvokļa pabalstu par paaugstinātu īres maksu Ls 175.00 par laika periodu no 2013.gada 1.februāra līdz 2012.gada 30.aprīlim, piešķirts dzīvokļa pabalsts Ls 87.46 mēnesī par laika periodu no 2013.gada 1.februāra līdz 2013.gada 30.aprīlim, piešķirts garantētā minimālā ienākuma (turpmāk – GMI) pabalsts Ls 40.00 mēnesī no 2013.gada 1.februāra līdz 2013.gada 30.aprīlim un piešķirts trūcīgas personas statuss laika periodam no 2013.gada 1.februāra līdz 2013.gada 30.aprīlim.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicējs to apstrīdēja Rīgas domes Labklājības departamentā (turpmāk – Departaments), kas ar 2013.gada 24.aprīļa lēmumu Nr.DL-13-256-ap (turpmāk – Lēmums) sākotnējo lēmumu atstāja negrozītu.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicējs vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot uzlikt par pienākumu Rīgas domes Sociālajam dienestam izdot labvēlīgu administratīvo aktu par pabalsta garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai par 2013.gada janvāri piešķiršanu, dzīvokļa pabalsta par 2013.gada janvāri un trūcīgas ģimenes personas statusa uz laiku no 2013.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.janvārim piešķiršanu.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2013.gada 28.jūnijā saņemtajā rakstveida paskaidrojumā Departaments pieteikumu neatzīst un uzskata to par noraidāmu, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem.

[3.1] Papildus paskaidrojumā norādīts, ka pieteicējam piešķirtais dzīvokļa pabalsts par 2013.gada februāri, martu un aprīli ir aprēķināts saskaņā ar Rīgas domes 2013.gada 15.janvāra saistošo noteikumu Nr.202 „Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem Rīgas pilsētas pašvaldībā" (turpmāk – Noteikumi Nr.202) 39.,44. un 49.punktu un Pielikuma 1.1 un 1.5apakšpunktu un ir tiesiski pamatots.

Pieteicējs dzīvojamās telpas īres līgumu par dzīvokli /adrese/, noslēdza ar savu māsu /pers. D/, ar kuru ir otrajā radniecības pakāpē, Tādējādi Departamentam nebija tiesību iekļaut dzīvokļa pabalsta aprēķinā īres līguma noteikto īres maksu Ls 175.00.

[3.2] Ar sākotnējo lēmumu pieteicējam tika piešķirts dzīvokļa pabalsts no 2013.gada 1.februāra līdz 2013.gada 30.aprīlim - Ls 87,45 mēnesī. Dzīvoklis/adrese/, par kuru pieteicējam piešķirts dzīvokļa pabalsts, ir 3-istabu, un tajā pieteicējs dzīvo viens pats. Pieteicējam tika atteikts samaksāt par dzīvokļa īres maksu Ls 175 mēnesī, jo līgumu viņš noslēdza ar savu māsu par viņai piederošo īpašumu.

Departaments norāda, ka Rīgas pilsētas pašvaldība, lai novērstu krāpšanas gadījumus, ar Noteikumiem Nr.202 (pielikuma 1.5.apakšpunkts) noteica, ka īres maksa netiek ņemta vērā, aprēķinot dzīvokļa pabalstu, ja īres līgums noslēgts ar radinieku līdz

otrajai radniecības pakāpei un laulāto.

2013.gada 30.janvārī aizpildītajā iztikas līdzekļu deklarācijā Pieteicējs norādīja, ka dzīvo viens pats (līdz šim - kopā ar māsas dēlu un tā sievu). Saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, mainoties ģimenes sastāvam, Departamentam, pirms lemt jautājumu par sociālās palīdzības piešķiršanu, bija jāveic dzīvokļa /adrese/ apsekošana. Notika vairāki apsekošanas mēģinājumi, un tikai 2013.gada 11.februārī sociālie darbinieki varēja konstatēt, ka pieteicējs dzīvo viens pats. Turklāt dzīvojamās telpas īres līgumu pieteicējs uzrādīja 2013.gada 6.februārī.

Departaments precizē, ka sākotnējā lēmumā dzīvokļa pabalsta pozīcijā ar nosaukumu „par dzīvojamās telpas īri - Ls 8.86" ir norādīta maksa par dzīvokļa apsaimniekošanu.

[4] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.^{1}panta pirmo daļu administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi.

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa konstatē, ka procesa dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu mutvārdu procesā un nepastāv citi šķēršļi lietas izskatīšanai rakstveida procesā, tādējādi tiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, rakstveida procesā izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar procesa dalībnieku lietā iesniegtajiem rakstveida paskaidrojumiem, secina, ka pieteikums ir noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[6] Pieteicējs uzskata, ka viņam pienākas pabalsts garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai par 2013.gada janvāri, dzīvokļa pabalsts par 2013.gada janvāri un trūcīgas ģimenes personas statuss par laiku no 2013.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.janvārim.

Tādējādi, lietā izšķirams jautājums par to, vai Departamentam ir pamats pieņemt lēmumu par trūcīgas ģimenes personas statusa noteikšanu pieteicējam par laiku no 2013.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.janvārim un pabalstu garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai par 2013.gada janvāri, ka arī dzīvokļa pabalsta par 2013.gada janvāri piešķiršanu pieteicējam.

[7] Lai pretendētu uz valsts vai pašvaldību sociāla rakstura pabalstiem, personai ir jāatbilst konkrētiem normatīvajos aktos noteiktiem kritērijiem, jo sociālais pabalsts, tai skaitā ar dzīvokli saistītais pabalsts, nav labdarības pasākums. Valsts vai pašvaldība attiecīgos pabalstus var izsniegt tikai noteiktās robežās, kādas pieļauj budžeta iespējas, līdz ar to gan tā apmērs, gan personu, kas ir tiesīgas šādu pabalstu saņemt, loks ir stingri ierobežots.

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 32.pantā ir teikts, ka sociālās palīdzības mērķis ir sniegt materiālu atbalstu krīzes situācijā nonākušām trūcīgām un maznodrošinātām ģimenēm (personām), lai apmierinātu to pamatvajadzības un veicinātu darbspējīgo personu līdzdarbību savas situācijas uzlabošanā.

Tādējādi, lai palīdzība tiktu sniegta, ir jāizpildās vairākiem nosacījumiem, proti, pirmkārt, ir jābūt krīzes situācijai, kurā nonākusi attiecīgā ģimene vai persona, otrkārt, ģimenei vai personai ir jābūt atzītai par trūcīgu vai maznodrošinātu (atbilstoši Ministru kabineta vai pašvaldības noteiktajām ienākumu uz vienu personu vai ģimeni normām), treškārt, ir jākonstatē, ka sociālā palīdzība ir nepieciešama personu pamatvajadzību apmierināšanai.

Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 34.panta pirmo daļu pašvaldības sociālais dienests pēc personas un tās ģimenes locekļu ienākumu un citu materiālo resursu izvērtēšanas lemj par sociālās palīdzības pabalsta piešķiršanu personai, kas pabalstu pieprasījusi. Pašvaldības sociālajam dienestam, lemjot par palīdzības piešķiršanu, ir jāņem vērā iepriekš minētie likuma 32.pantā noteiktie priekšnosacījumi.

Atbilstoši minētā likuma 35.panta pirmajai daļai, pašvaldība no pamatbudžeta izmaksā pabalstu garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai un dzīvokļa pabalstu. Pašvaldība, neizvērtējot personas (ģimenes) ienākumus, var piešķirt personai (ģimenei) vienreizēju pabalstu ārkārtas situācijā, ja stihiskas nelaimes vai iepriekš neparedzamu apstākļu dēļ tā nespēj apmierināt savas pamatvajadzības (minētā panta otrā daļa), kā arī, ja ir apmierināts pamatots pašvaldības iedzīvotāju pieprasījums pēc pabalsta garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai un dzīvokļa pabalsta, pašvaldība, izvērtējot ģimenes (personas) ienākumus, pašvaldība ir tiesīga no pašvaldības pamatbudžeta izmaksāt arī citus pabalstus ģimenes (personas) pamatvajadzību apmierināšanai (35.panta trešā daļa).

Tas nozīmē, ka tikai pabalsts garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai faktiski ir obligāta rakstura pabalsts. Tomēr, lai to piešķirtu, personas ienākumiem ir jābūt zem noteiktā līmeņa. Savukārt citi pabalsti ir piešķirami tikai tad, ja ir tāda iespēja, proti, citu personu pamatvajadzības ir apmierinātas (35.panta trešā daļa) vai ir ārkārtas situācija, ja stihiskas nelaimes vai iepriekš neparedzamu apstākļu dēļ persona nespēj apmierināt savas pamatvajadzības.

[8] Ministru kabineta 2010.gada 30.marta noteikumu Nr.299 ,,Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu" (turpmāk - Noteikumi Nr.299) 8.punktā noteikts, ka pašvaldības sociālais dienests ne vēlāk kā mēneša laikā pēc šo noteikumu 3.punktā minētā iesnieguma saņemšanas pieņem lēmumu par ģimenes (personas) atbilstību trūcīgas ģimenes (personas) statusam.

Noteikumu Nr.299 9.punkts nosaka, ka ģimene (persona) tiek atzīta par trūcīgu sākot ar to mēnesi, kurā pieņemts lēmums par trūcīgas personas statusa piešķiršanu.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka pieteicējs vērsās ar iesniegumu par trūcīgas personas statusa piešķiršanu 2013.gada 30.janvārī un ar RSD 2013.gada 28.februāra lēmumu pieteicējam piešķirts trūcīgas personas statuss uz laiku no 2013.gada 1.februāra līdz 2013.gada 30.aprīlim.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka lēmums par pieteicēja atbilstību trūcīgas personas statusam pieņemts mēneša laikā no pieteicēja iesnieguma saņemšanas dienas un statuss noteikts no tā mēneša, kurā pieņemts lēmums.

[9] Ministru kabineta 2009.gada 17.jūnija noteikumu Nr.550 „Kārtība, kādā aprēķināms, piešķirams, izmaksājams pabalsts garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai un slēdzama vienošanās par līdzdarbību" 7.punkts nosaka, ka pabalstu piešķir no tā mēneša, kurā noteikta atbilstība trūcīgas personas statusam.

No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējam trūcīgas personas statuss un GMI pabalsts piešķirts 2013.gada 28.februārī par laika periodu no 2013.gada 1.februāra līdz 2013.gada 30.aprīlim.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka pieteicējam GMI pabalsts piešķirts atbilstoši tiesību normā noteiktajam.

[10] Noteikumu Nr.202 49.punkts nosaka, ka dzīvokļa pabalsta apmērs tiek aprēķināts kā starpība starp klienta kopējo šo saistošo noteikumu 44.punktā noteikto garantētā minimālā ienākumu (turpmāk - GMI) līmeņa summas apmēru, normatīvo izdevumu summu (nepārsniedzot šo saistošo noteikumu pielikumā noteiktos normatīvus dzīvokļa pabalsta aprēķināšanai) un klienta kopējiem ienākumiem.

Noteikumu Nr.202 44.punkts nosaka, ka GMI līmeņa apmērs personai darbspējas vecumā - Ls 40.

Noteikumu Nr.202 pielikuma „Dzīvokļa pabalsta aprēķināšanai izmantojamie normatīvie izdevumi" (turpmāk - Pielikums) 1.1.apakšpunktā noteikts, ka aprēķinot dzīvokļa pabalstu, par dzīvojamo telpu īri vai apsaimniekošanas izdevumiem un par apkuri, kas nodrošināta visam namam, izmantojami normatīvie izdevumi no dzīvokļa kopējās platības 32m^2 vienai personai un 18 m^2 katrai nākamajai personai.

Atbilstoši Pielikuma 1.5.apakšpunktam, ja dzīvoklis, kura lietošanas izdevumu segšanai tiek pieprasīts dzīvokļa pabalsts, ir klienta atsevišķi dzīvojošu radinieku (līdz otrajai radniecības pakāpei) vai to laulāto īpašumā vai lietošanā un starp klientu un dzīvokļa īpašnieku ir noslēgts īres vai apakšīres līgums, aprēķinot dzīvokļa pabalstu, netiek ņemta vērā līgumā noteiktā īres maksa.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka pieteicējam GMI piešķirts Ls 40 apmērā, savukārt dzīvokļa pabalsts piešķirts Ls 87,46 apmērā, neņemot vērā dzīvojamās telpas īres līgumā ar pieteicēja māsu nolīgto īres maksu.

Ņemot vērā, ka dzīvojamās telpas īres līgums par dzīvokli /adrese/, noslēgts starp pieteicēju un pieteicēja māsu /pers. D/, ar kuru pieteicējs ir otrajā radniecības pakāpē, Departamentam nebija pamata iekļaut dzīvokļa pabalsta aprēķinā īres līgumā noteikto īres maksu Ls 175.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka arī šajā daļā Lēmums pieņemts pamatoti un atbilstoši tiesību normās noteiktajam.

[11] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa nekonstatē priekšnoteikumus labvēlīga administratīvā akta izdošanai, tādējādi pieteikums ir noraidāms.

[12] Ar tiesneses 2013.gada 27.maija lēmumu pieteicējs pilnībā atbrīvots no valsts nodevas par pieteikuma iesniegšanu tiesā samaksas.

Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturtā daļas pirmais teikums noteic, ja pieteicējs no valsts nodevas samaksas ar tiesas lēmumu bijis pilnīgi vai daļēji atbrīvots, pieteikuma noraidīšanas gadījumā pieteicējam ir pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā. Savukārt minētā panta piektā daļa noteic, ka šā panta ceturtajā daļā paredzētais pieteicēja pienākums pieteikuma noraidīšanas gadījumā samaksāt valsts nodevu nav attiecināms uz tiem pieteicējiem, kuri pieteikumu iesnieguši par administratīvo aktu sociālās drošības jomā (pensijas, pabalsti u.tml.).

Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī to, ka pieteikums iesniegts par sociālās palīdzības piešķiršanu, pieteicējam nav uzliekams pienākums atmaksāt valsts nodevu valstij.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta piekto daļu, 246. – 251.pantu, 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. B/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru Rīgas domes Sociālais dienests piešķirtu /pers. B/ pabalstu garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai par 2013.gada janvāri, dzīvokļa pabalstu par 2013.gada janvāri un trūcīgas ģimenes personas statusu uz laiku no 2013.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.janvārim.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese I.Petrovska